

Bakonyi Péter

Az OMEGA ciklusból:

Ötös Ketteske

Fej-Nyak

Hatan – egy szűk, nem euklidészi térben:
mint hibridek lét és nemlét között,
mint messzi klónok, faltól falig fényes fehérben,
hat ártatlan, ítélet nélkül kiüldözött.
Homokékként peregnek a napok (mesében évek),
és nem hangzik el köztük emberi szó,
vizitkor is szinte csak amazok beszélnek,
s ha mégis szólna egyikük, a hangja
zörgő hörgés csupán, fojtott makogás,
feldadogva krákog a fájó torok,
és sisteregve sír rá tompa suttogás:
bénult, riadt, szemérmes férfi-fohász.

A csend meg a kirótt, kemoterápiás
ágynyugalom is valahogy más
itt, mint másutt, itt éteribb, és másként
némul el a kín: egy töltésnyi időre lemerül.
Persze sarcot szed majd e biztatásért,
mikor a felejtő éjjel majd rájuk terül,
s a katonás, gumikesztyűs kezek
ráoltják a lámpát gyorsan, szótlánul
a félájultan heverő hortyogókra
és a tárt szemmel, álmatlanul
álmodozókra, meg akiket a kérdés
kifeszít: Vajon mi bűnért vétkezem?

Mint a hideg, vak börtöncellák
s a testbüdös körletek totális terében, égnek
itt is a falakra szórt, némán figyelő fények.
Vajon, mert aki jókor néz, messze ellát?
Kérdés nemigen hangzik el (itt sose kérnek),
mikor éjjel az ajtót a hosszú folyosóra
tárják. Vajon, mert kint is, bent is félnek?
Így hát, bár egyikük se volt meghívva,
szűk, társas magányuk néhány óra

hosszára egy tág, öntudatlan kórház-kollektíva
áldatlanul áldott tagja lesz: Lám, a légtér,
közös lett, de benne te egyes-egyedül égtél!

De a percenként feljajongó
ettől aligha csendesül, nyögése
bénultan visszanyelt sikoly,
és gurgulázó ugatás a köhögése.
Fel-felhorkan a horkoló, mivel sipoly
nőtt légcsöve s nyelőcsöve között,
s nem bír enni, se inni azóta.
Vonyítana az ébredő, ha volna
hangja, hogy megint pirosat köpött,
de béna teste csak sípolva feldalol,
hosszan, üresen, esdően, szaggatottan,
ahogy az eb, ha levegő után csahol.

Az ágy fölött váladékleszívó készülék,
mellette kompresszoros inhalátor,
a falhoz csatlakoztatható oxigén
és vákuum: visszahozhatnak a halálból.
Ágytálnak tartó, fejrésznek emelő,
a technika majdnem automata már,
eldobható kacsa, ügyes kerékfékező,
ha kell, csőből készült gyors-paraván,
bár annak általában nem itt a helye,
hogy ne ijesztgessük szegény páriát:
ne lássa senki majd, ha annak jön ideje,
más szenvedéseinek legvégső fázisát.

Már mind tört, hiányos testűek itt
e felfoghatatlan türelmű lények.
Műtetre újabb műtétjük következik,
és mégis bíznak, felélednek a remények
hétről hétre megint, bár egynek a torka
dagad, a másikban már nincs garat,
vagy hiányzik fél gégéje, nyelve, porca,
fél arcát elborítja vadon nőtt szövetdarab.
Többnek nyakából műanyag mered előre,
s ahogy a levegő rajta elér a célhoz,
görcsös köhögéssel seper ki belőle
nyúlós, véres tudómálladékot.

Mikor odacsattan belül a csőhöz
a véres pörk, mert száraz és kemény,

leszakadván lentről, a hörgőről,
majd míg a tüdő szűkülve visszaszívja,
csak félig riadnak fel, pedig hiú a remény,
mert ez jön, és csattan újra, kéretlenül.
Talán most, most átjut rajta, gondolja mind,
talán másként bánik vele, mint velem,
a sors, s nem kell átélnünk tehetetlenül
megint, ahogy egyre mélyebbről hasít
fel a szívás-fújás zaklatott orgonasípja,
s a torkot továbbbszorítja a félelem.

Amannak orrán át, fél méter lágy pévécén
töltik a gyomrába a híg tápot meg a teát,
a levest meg a pépet, persze a TB pénzén,
nem is érzi mit, s csak sejti, hogy nem árt,
habár a bűze feltolul a szájba és az orrba,
mikor odalenn a mix rendben rohadni kezd.
Harminc kilót fogyott, csak bőr és borda,
tükörből idegenként néz rá az arca,
látványa apát s fiút is megijeszt.
Szemében megfakultak már mind a fények,
de azért nézz bele mélyen, ha hagyja,
s látod, tompán kicsillan, hogy: élek, mégis élek.

S ha vérpalack, katéter nem volna elég,
van még az arzenálban cső: a vénába szűrva
egy branülön át csöpögnek különféle lék
az erekbe, így indul itt a gyógy-tortúra,
(vegyszer vagy sós víz csak, testi kiszáradásra),
és csurog velük az új hit a gyógyulóknak,
végtelenek tűnő időkön át, ami egy óra,
vagy három, vagy huszonöt is lehet.
Az állványon tele üvegek, zacskók lógnak,
s ők azt nézik egyre, mennyi van még hátra,
meddig bírják még a meglyuggatott erek,
hamar jön-e a nővér a csengőszóra.

Aki rutinos infúziós, csatlakozhat
a huszonnégy órások csapatához
a folyosón, amely zörgeti, húzza, tolja,
félkézzel hozzáragadva az állványhoz,
csepegtetőjét, néha leül, majd továbbgörgeti.
Résnyire a vécéajtó is mindig nyitva marad,
mert lépcső van ott is, vagy a rúd túl magas,
s kilóg a cső mint egy zászló, míg végzi bent

a dolgát, s azzal törődik csak, mi jó neki,
szégyent, látványt, szemérmét feled.
Túl hosszú harc ez, Uram, penitenciának:
lassan asszony is, ember is belefárad.

Kétféle nép van itt: az egyik volt már,
a másik hamarosan átmehet
sugarterápiára, az minden bajra szolgál,
és nem fáj (eleinte), bár nincs benne élvezet.
Amilyen kíméletlen a tumorral
annyira kegyetlenül éget el ideget,
eret, ami csak útjába kerül, szigorral
gyógyít, ha tud, de senki senkit nem hiteget.
Néhány perc naponta, ám hónapokon át,
inkább többet szórní, mint kicsit is keveset,
milliméterre kimérve a nyaláb sugarát,
bár minden újabb lény ismeretlen eset.

Hogy értenék-e egymást félszavakból
ezek az élettől vert néma katonák,
nincs mód kitudni, de a gesztusokból,
az ujjak, kezek, karok és a süket tátozás
íratlan jelbeszédeiből sejteni lehet,
hogy itt még van sorstárs szolidaritás,
ha másutt kihalt is már, de csodák,
igazik, nem véletlenek, már itt sincsenek.
Hogy a vicc és a mosoly meg nem terem,
tudhatod: a gaz már minden bokrot benőtt,
és mégis, a reggel – mert nem euklidészi az értelem –
ott leli minket mind, szelíd, sorban a kötöző előtt...